

This entry is part 2 of 3 in the series **Edred Thorsson - Jak býti pohanem**

Edred Thorsson - Jak býti pohanem

Edred Thorsson (Stephen Edred Flowers): Jak býti pohanem: metodologie pro revival tradičních systémů, část 1

Edred Thorsson (Stephen Edred Flowers): Jak býti pohanem: metodologie pro revival tradičních systémů, část 2

Edred Thorsson (Stephen Edred Flowers): Jak býti pohanem: metodologie pro revival tradičních systémů, část 3

Může být mrtvý kulturní systém oživen?

Než se vydáme dále, musíme si upřesnit pár věcí. Myslím, že na základní otázku, zda může být oživen skutečně mrtvý kulturní systém – např. egyptský, sumerský či harappský – musíme upřímně odpovědět, že nikoliv. Lidská kreativita může (znovu)vytvořit jakousi umělou podobu takového kulturního systému a animovat ji činy a uctíváním. Ale onen daný systém není uveden do života. Částečně je to proto, že kontinuita etnické, etické a lingvistické kultury byla nenapravitelně přerušena.

Ale na poněkud odlišnou otázku, zda může být probuzen spící kulturní systém, můžeme odpovědět kladně. Pokud je nějaká kontinuita mezi minulostí a přítomností ve všech kulturních oblastech – a pokud přesto daný kulturní systém „zanikl“ – potom lze konstatovat, že systém není mrtvý, ale spíše uspaný. To je případ germánské tradice. Tvoříme kontinuálně identifikovatelný celek, držíme se mnoha starých tradic etické kultury, stále tvoříme umění založené na germánských konceptech abstrakce a stále hovoříme jazykem, který je přímo odvozen od jazyka našich prehistorických indoevropských předků. Žádná z daných kulturních kategorií není zcela mrtvá, všechny pouze spí pod příkrovem křesťanského/blízkovýchodního nánosu. V proměnlivé míře to platí o dalších evropských tradicích – keltské, italské, helénské, slovanské a dalších.

To, co v následující části eseje budu prezentovat, vychází v mnoha směrech z metody, kterou jsem užíval při probouzení germánské tradice ve svých mnoha knihách, a z metod užívaných při probouzení spících praktik a věrouky ásatrú hnutím jako takovým. Tato metodologie je

zcela zásadní pro studenty jakéhokoliv kulturního systému.

Proces probuzení

Proces probouzení má tři fáze. Ty nicméně za sebou nenásledují v lineárním pořadí 1-2-3. To znamená, že nezačneme Fází I a po jejím ukončení pokračujeme Fází II atd. Ve skutečnosti se nás týkají všechny tři úrovně po celý život, pokud jsme tedy oddáni dlouhému procesu probouzení skryté vnitřní reality. S tímto na paměti zdůrazněme, že je nutné se podřídit sebedisciplíně tak, abychom na počátku této cesty věnovali většinu času Fází I a o něco méně dalším dvěma. S postupem let se rovnováha začne vychylovat a relativně méně času strávíme objektivním studiem a více času vnitřní aktivací toho, co jsme se naučili. Právě v tomto pozdějším stádiu se objevuje pravé pochopení.

Fáze I je procesem racionálního objevování nebo objektivní analýzy, kdy tradiční záznamy zkoumáme vědeckým způsobem.

Fáze II je procesem subjektivní analýzy, kdy se data získaná a analyzovaná ve Fází I mohou ponořit do našeho subjektivního světa (mysli). Zde se stávají jedním s naší myslí.

Fáze III je procesem rekonstrukce, kdy se vnitřní syntéza aktivuje a stává se činnou v objektivním světě.

Fáze I – Racionální objevování a objektivní analýza

Na počátku musíme sami sobě položit základní otázku – s čím vlastně musíme objektivně pracovat? V tomto stádiu si musíme připomenout, že se držíme záležitostí, které jsou součástí objektivní reality, objektivního záznamu. Jaké „vize“ mohl ten a ten mít, co se právě povahy starého germánského, keltského nebo třeba egyptského systému týče, cokoli to může být, rozhodně to není objektivní. Přijmout takové „zjevené“ materiály nebo ideje znamená jednoduše věřit ve schopnosti daného jedince vyjevovat tyto záležitosti. Ale to máme pak co dělat se „zjevením“ a nikoliv s Tradicí.

Co vše nám tedy může něco říci o objektivní tradici? Z důvodů výše zmíněných jde především o psané zdroje. Znamená to však, že můžeme bez rozlišování používat vše, co kdy bylo v dané či o dané kultuře napsáno? Samozřejmě, že ne. Rozlišování je zde velmi důležité.

- 1) interní dobové texty
- 2) externí dobové texty
- 3) archeologické nálezy
- 4) interní stále žijoucí „texty“ (tj. folklór)
- 5) sekundární texty
 - a) autochtonní
 - b) komparativní

Interní dobové texty jsou například Starší a Mladší Edda nebo runové nápisy, které nám

dávají určitý druh přímého vhledu do myšlenkového světa pohanských Germánů. Externí dobové texty jsou kupříkladu popisy antických historiků a etnografů o domorodcích ze Severu.¹⁾ Ačkoliv mohou jejich popisy být z různých důvodů zkreslené (a tyto důvody musíme prozkoumat), měli k dispozici přímé a dobové zdroje, čímž jsou pro nás jejich díla velmi cenná.

Archeologické nálezy jsou němé. Nemohou „hovořit“, tj. vyjádřit verbální informace bez toho, aniž bychom měli k dispozici nějaké textuální zdroje. Pokud je někde vykopaný jinak neznámý bůh či bohyně a nemůže být ztotožněn s nějakou postavou místní mytologie, jak ji zaznamenávají texty, s čím pak můžeme pracovat? Vše, co nám zbývá, je nějaká více méně divoká spekulace založená na ničem, kromě daného obrazu, sochy apod. Ale pokud je ten samý nález do jisté míry „osvětlen“ textovým zdrojem, potom se stává velkým „oknem“ do duchovního života lidu.

Znovu zdůrazněme, že vše, co můžeme objektivně vědět o zaniklé kultuře, vychází z objektivních nálezů. Postupovat jinak jednoduše znamená věřit moderním předsudkům a „prorokům“. Konkrétním příkladem toho je, že (až na jednu výjimku) ze všech knih věnovaných runám, které vyšly v 80. letech 20. století, byla pouze má díla založena na skutečné runové tradici vycházející z runových kamenů, runových básní a moderní vědecké runologie. Všichni ostatně volně pozměňovali nebo se úplně obešli bez tradičního vědění (či přesněji řečeno vůbec o něm nevěděli), které je k dispozici v jakékoliv dobré vědecké příručce na toto téma, pokud by je třeba obtěžovala návštěva samotných runových kamenů. Nicméně na základě těchto divokých spekulací, předsudků a výmyslů vycházela spousta knih.

Jak se rozhodnout, který runový systém používat? Svým způsobem jsem tomuto problému sám čelil, když jsem začal své esoterní studium. Uvědomil jsem si však, že všechny základy se musejí vztahovat k nějakým objektivním datům – k nějakému runovému nápisu, k nějaké eddické či runové básni, k nějaké pasáži z některé ságy a snad také k nějakým komparativním datům – vše ostatní je interpretace. Došel jsem ovšem k závěru, že to musí být interpretace založená na celku Tradice, ne na nějaké vybrané části Tradice.

Další poněkud odlišnou skupinou primárních zdrojů je folklór. Folklórem myslím zvyky, příběhy a všechny druhy tradice, které jsou kontinuálně předávány od nejranějších dob. Příkladem tohoto druhu jsou pohádky sebrané bratry Grimmy nebo různé venkovské zvyky sebrané folkloristy po celé Evropě. Je pravděpodobné, že velká část folklóru pochází z předkřesťanských pohanských časů. Problém je, že si nikdy nemůžeme být zcela jisti, co vše bylo inovováno či „importováno“ během křesťanské éry. Z toho důvodu musíme tudíž folklórní evidenci považovat za sekundární ve srovnání s archaičtějšími zdroji.

Nakonec musíme zvážit konkrétní sekundární, většinou učeneckou, literaturu o těchto tradicích. Velké množství badatelské práce věnované například starému germánskému náboženství je příliš bohaté a inspirující na to, abychom ji mohli ignorovat. Současný pohan by k této literatuře měl přistupovat jako k dílům soudobých lidí snažících se dát nějaký racionální smysl primárním zdrojům na základě jistých intelektuálních pravidel, která mají řídit vědeckou práci. Pro praktikujícího pohana tak důležitá „inspirace“ je pro badatele

mnohem méně důležitější. Ale často můžeme být inspirováni vědeckými, byť poněkud omezenými závěry. Když používáme sekundární vědeckou literaturu, měli bychom se snažit najít tu nejnovější. Seriózní vědecké práce se o starší vědeckou literaturu opírá a doplňuje její závěry novými založenými na nejnovějších nálezech a výzkumech. Jediným zádrhelem je, když v některých oblastech vědy začne dominovat nějaký ideologický trend (např. politická korektnost, feminismus ad.). Dobře se naučme tyto ideologické trendy rozpoznávat a vyhýbat se jim.

Obecně vzato můžeme sekundární zdroje rozdělit do dvou tříd – jedna při studiu daných tradic vychází z nich samých a druhá se je snaží komparovat, aby mohla osvětlit nejasné části jedné z nich. Samozřejmě ve druhém případě se musíme zabývat způsobem, kterým se jeden systém či tradice vztahuje k druhému. Právě v této oblasti je velmi důležité dílo G. Dumézila.

Nyní, když jsme shrnuli druhy zdrojů, kterými se budeme zabývat, vyvstává problém, jaké otázky budeme chtít pomocí těchto zdrojů zodpovědět. Základem pochopení jakékoliv individuální osoby nebo kolektivní skupiny lidí je znalost jejich pohledu na svět, na sebe samé, na své bohy a bohyně a pochopení praktik, pomocí kterých v rámci těchto různých kontextů působí a jednají, tj. jaké rituály, duchovní techniky apod. užívají.

Odborně vzato to znamená, že musíme objevit tradiční kosmologii dané skupiny, nebo-li jaký je jejich náhled na řád světa. S tím také souvisí jejich kosmogonie (učení o původu světa). Jakmile chápete, jak lidé nahlíží svět, ušli jste velký kus cesty v pochopení duše lidu.

Tu také musíme podrobit přímému zkoumání. Zde se musíme snažit rekonstruovat tradiční psychologii dané skupiny. Badatel se musí snažit zjistit, jaké jsou názory dané skupiny na podstatu lidské bytosti a jak se jedinec vztahuje k celku (ke společnosti a ke světu vůbec). To následně otevírá dveře k sociologii zkoumané tradiční kultury.

Bohové a bohyně lidu se obvykle těší zvláštnímu statutu. Božstva jsou zvláštními exemplárními vzory lidského chování a duchovnosti. Poznání vzorů vlastních božstvům a pochopení toho, jak se v rámci systému jednotlivá božstva k sobě navzájem vztahují, nám poskytne hluboce strukturovanou mapu ideového systému daného lidu.

Proto je také nezbytné pochopení „duchovních technik“ užívaných danou kulturou pro komunikaci s bohy a k přímé interakci s nimi a /nebo se světem. Pro tento účel obvykle slouží rituály a zvyklosti. Tyto zvyky a vzorce jednání (vč. rituálů) většinou tvoří základ revivalistického úsilí. Častým problémem je však to, že rituály jsou buď ztracené či se zachovaly pouze jejich útržkovité obrysy. V této fázi nám jde především o to zjistit, co jsou tyto obrysy zač. Jediný způsob, jak tyto obrysy znovu doplnit a vytvarovat, je pochopení duše lidu a jeho kultury skrze studium kosmologie, psychologie, sociologie a theologie a následná pravidelná fyzická rekonstrukce rituálních elementů. Když moderní pohané konají stejná gesta, pohyby, zvuky apod. jako jejich předkové při uctívání bohů či jiné duchovní či magické činnosti, potom jejich činy doslova fyzicky rezonují s minulostí. Čím častěji se toto děje, tím se rezonance stává silnější. Proto je v ásatrú zdůrazňováno, že troth je záležitost činu a ne víry.

Z činu povstává víra.

Další dvě důležité cesty, jak se znovu dostat k duši předků, teoreticky příbuzné znovuzobjevování jejich duchovních praktik, je studium archaických jazyků, kterými hovořili a učení se tradičním řemeslům (kovotepectví, kovářství, tkaní, řezbářství apod.). Zprvu se zdá, že jde o pouhé technické výkony, ale s postupem času se začne manifestovat duše dané činnosti s tím, jak činy dneška začínají rezonovat s činy minulosti a v duši moderního pohana se začíná vynořovat jakýsi druh nadčasové harmonie.

Přednáška Stephena Edreda Flowerse (Edreda Thorssona), ředitele **Woodharrow Institute of Germanic Studies** byla publikována v **Sauiló**, magazínu pro indoevropskou tradici. Překlad – Dalreiks.

===

1) Rozumí se kmeny žijící „na sever od Alp“ v širším slova smyslu.

Series Navigation

<< Edred Thorsson (Stephen Edred Flowers): Jak býti pohanem: metodologie pro revival tradičních systémů, část 1
Edred Thorsson (Stephen Edred Flowers): Jak býti pohanem: metodologie pro revival tradičních systémů, část 3 >>